

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛІНСЬКОГО**

Факультет педагогіки та психології
Кафедра музичного мистецтва

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи _____

О. А. Кузнецова

_____ 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА

(НАВЧАЛЬНА)

Ступінь бакалавр

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність 014 Середня освіта

014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво)

Освітня програма Середня освіта (Музичне мистецтво)

2019-2020 навчальний рік

Розробник: Аристова Людмила Сергіївна, доцент кафедри музичного мистецтва, кандидат педагогічних наук, доцент ЛС (Аристова Л.С.)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри музичного мистецтва

Протокол № 1 від «27» 08 2019 р.

Завідувач кафедри ОІ (Стріхар О.І.)

«27» 08 2019 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітньо-кваліфікаційний рівень(ступінь)	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	
Кількість кредитів – 6 кредитів	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Обов'язкова	
	Спеціальність: 014 Середня освіта	Рік підготовки	
		3 - й	
Загальна кількість годин – 180 год.	014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво)	Семестр	
		5 - й	
	Ступінь: бакалавра	Вид контролю:	
		залік	

Структура робочої програми практики

Програма навчальної педагогічної практики студентів спеціальності «Музичне мистецтво» розроблена з врахуванням Законів України «Про освіту» (від 23.05.1991 р. № 1060-Х), Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України (Наказ Міністерства освіти України від 8.04.1993 р. № 93), Національних доктрин розвитку освіти (Указ Президента України від 17.04.2002 р. №347/2002), а також навчального плану Освітньої програми: 014.13 Середня освіта (музичне мистецтво) – ступеня «бакалавр».

Мета та завдання навчальної педагогічної практики

Метою навчальної педагогічної практики є узагальнення та структурування усіх етапів професійної підготовки майбутніх вчителів освітньої мистецької галузі: формування стійкого професійного інтересу до обраної спеціальності, ознайомлення зі специфікою і змістом роботи в різних закладах освіти та створення уявлень про спеціальність «музичне мистецтво» як сфери майбутньої діяльності та утвердження професійних умінь і навичок учителя музичного мистецтва або інтегрованого курсу «Мистецтво»; зорієнтування студентів на систематичну творчу роботу, конкретизацію системи загальнопедагогічних знань, умінь і навичок майбутніх вчителів.

Завдання навчальної педагогічної практики:

1. Ознайомлення з організацією навчального процесу з предмету «Музичне мистецтво» у школі.
2. Викладання музичного мистецтва як навчального предмета у відповідності з навчальними програмами для загальноосвітніх навчальних закладів (рівень стандарту): початкової школи, основної школи: курс «Музичне мистецтво», інтегрований курс «Мистецтво» («Музичне мистецтво»)
3. Спостереження та аналіз досвіду роботи вчителя музичного мистецтва.
4. Ознайомлення з сучасним станом і проблемами навчально - виховної роботи в школах різного типу, з передовим педагогічним досвідом вчителів музичного мистецтва.

Зміст програми навчальної педагогічної практики студентів спеціальності «Музичне мистецтво» включає вивчення студентами особливостей навчально-виховного процесу на уроках музичного мистецтва, на позакласних заходах з предмету та різного роду виховних заходах.

У результаті проходження навчальної педагогічної практики студент оволодіває такими **компетентностями**:

ЗК 1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 2. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 3. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 4. Здатність працювати в команді.

ЗК 10. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ФК 10. Здатність до моделювання освітнього процесу в школі на основі засвоєних теоретико-методичних знань і практичних вмінь навчання музичного мистецтва.

ФК 11. Здатність до критичного аналізу власної педагогічної діяльності, до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання і саморозвитку, зокрема обміну професійним досвідом.

ФК 12. Здатність до оволодіння сучасними методами, засобами навчання, у тому числі інформаційними технологіями та їх використання для якісної організації освітнього процесу в школі.

ФК 15. Здатність до розв'язання навчальних завдань мистецької освітньої галузі у контексті реалізації інтегрованого підходу.

Очікувані результати навчання:

ПРН 3. Знає психолого-педагогічні аспекти навчання, виховання, розвитку учнів ЗЗСО.

ПРН 4. Знає загальні засади нормативно-правової бази освітньої діяльності у ЗЗСО, здатний реалізовувати державний стандарт і навчальні програми із одного або двох навчальних предметів, а також курсу за вибором, видів позакласної та видів позашкільної роботи з учнівською молоддю.

ПРН 12. Демонструє вміння планувати, проектувати, конструювати, організувати й аналізувати урок музичного мистецтва / мистецтва керуючись набутими знаннями, вміннями та навичками з професійно-орієнтованих дисциплін.

2. Програма навчальної педагогічної практики

Кредит 1. Організаційна робота майбутнього фахівця

1. Настановча конференція.
2. Знайомство з закладом загальної середньої освіти.
3. Ознайомлення студентів з практичною діяльністю вчителя музичного мистецтва та інтегрованого курсу «Мистецтво».
4. Підготовка студента – практиканта до навчальної та виховної діяльності в школі.

Кредит 2. Фахова діяльність майбутнього вчителя музики

5. Спостереження та аналіз уроків музичного мистецтва, мистецтва та позакласної музично-виховної роботи.
6. Робота з навчально-методичною та довідковою літературою. Використання інтернет-ресурсів.

Кредит 3. Вивчення психолого-педагогічних особливостей учнів

7. Психолого-педагогічні особливості учнів 1-4 класів (молодший шкільний вік).
8. Психолого-педагогічні особливості учнів 5-7 класів (середній шкільний вік).
9. Психолого-педагогічні особливості учнів 8-11 класів (середній та старший шкільний вік).

Кредит 4. Проведення виховної роботи з учнями

10. Спостереження та аналіз уроків музичного мистецтва та інтегрованого курсу «Мистецтво».

11. Відвідування шкільних музичних гуртків та виховних заходів. Спостереження та аналіз.

Кредит 3. Планування уроків музичного мистецтва / мистецтва

12. Ознайомлення з календарно-тематичне планування учителя музичного мистецтва / мистецтва.

13. Ознайомлення з поурочним плануванням учителя музичного мистецтва / мистецтва.

Кредит 4. Методичне забезпечення уроків музичного мистецтва / мистецтва

14. Ознайомлення з навчальними програмами з музичного мистецтва та інтегрованого курсу «Мистецтво».

15. Ознайомлення з навчальними підручниками та робочими зошитами з музичного мистецтва та інтегрованого курсу «Мистецтво».

Кредит 5. План-конспект уроку музичного мистецтва / мистецтва

16. Ознайомлення з планами-конспектами уроків музичного мистецтва / мистецтва

17. Ознайомлення з сценаріями позакласних музично-виховних заходів, розроблених учителем музичного мистецтва / мистецтва бази практики.

Кредит 6. Поточний і тематичний контроль навчальних досягнень учнів.

18. Шляхи підвищення творчої активності школярів.

19. Самостійна робота

IV. Організація і зміст навчальної педагогічної практики по тижням:

1 – й тиждень: знайомство з адміністрацією школи і вчителем музичного мистецтва / мистецтва, календарно-тематичними планами, навчальними програмами з предмету «Музичне мистецтво», інтегрованого курсу «Мистецтво»; відвідування уроків музичного мистецтва, мистецтва; спостереження за діяльністю вчителя і учнів, способами організації діяльності та спілкування на уроках і в позакласній роботі; психолого - педагогічні спостереження за діяльністю вчителя і учнів;

2 – 3 - й тиждень: спостереження за діяльністю вчителя і учнів, способами організації діяльності та спілкування на уроках і в позакласній роботі; заповнення щоденника педагогічної практики; консультування з вчителем музичного мистецтва / мистецтва та керівником практики від ЗВО з приводу проблем, які виникають у ході проходження практики; заповнення щоденника педагогічної практики, звітної документації; розробка сценарію позакласного музично-виховного заходу;

4-й тиждень: проведення колективного музично-виховного заходу; спостереження за діяльністю вчителя і учнів, способами організації діяльності та спілкування на уроках і в позакласній роботі; заповнення щоденника педагогічної практики; оформлення звітної документації з практики – щоденника практики, звіту, колективного проекту «Сценарій музично-виховного заходу» (назва може змінюватися).

V. Місце і час проведення навчальної педагогічної практики

1. Навчальна педагогічна практика проводиться на базі закладів загальної середньої освіти, з якими Університет заключив договір.

2. При виборі баз практики необхідно керуватися наступними критеріями:

- укомплектованість закладу загальної середньої освіти педагогічними кадрами, які мають високий професійний рівень;
- наявність сприятливого психологічного клімату в педагогічному колективі;
- наявність технічної інфраструктури (комп'ютери, мультимедійні проектори, екрани, засоби телекомунікації) для застосування сучасних інформаційних і комунікативних технологій у процесі вивчення музичного мистецтва;

- наявність кабінету музичного мистецтва / мистецтва, обладнаного у відповідності з державними освітніми вимогами.
3. Навчальна педагогічна практика проводиться на III курсі у V - му семестрі (жовтень) протягом 4-х тижнів.

VI. Звітність

Звітна документація здається студентами по завершенню проходження практики протягом наступного тижня керівнику практики від ЗВО на кафедру музичного мистецтва.

Вона включає:

- I. Щоденник з проходження навчальної педагогічної практики, який відображає зміст педагогічної практики та індивідуальний план роботи.
- II. Звіт з виконаної роботи з пропозиціями та зауваженнями щодо організації та проведення педагогічної практики;
- III. Сценарій музично – виховного заходу, який увійшов до колективного проекту «Сценарій музично-виховного заходу» (назва може змінюватися).

За результатами проходження навчальної педагогічної практики, в кінці практики проводиться підсумкова конференція на кафедрі музичного мистецтва.

За підсумками проходження навчальної педагогічної практики студентам виставляється диференційований залік. Студенти, які не виконали програму практики, за наявності поважної причини направляються на практику повторно, у вільний від навчання час.

VII. Розрахунок рейтингових балів за виконання завдань виробничої педагогічної практики (безперервна).

№	Види діяльності	Макс. к-ть балів
1	Відвідування 20 уроків, проведених вчителем музичного мистецтва/ мистецтва	20 балів
2	Ведення щоденнику практику з аналізом відвіданих уроків, проведених вчителем музичного мистецтва / мистецтва	30 балів (2 б. / 1 урок)
3	Підготовка та проведення позакласного музично-виховного заходу	40 балів
4	Участь у конференціях (установча та підсумкова). Підготовка та здача документації для перевірки у відведений час з урахуванням всіх вимог	10 балів
	Підсумковий рейтинговий бал	100 балів

Порядок переведення рейтингових показників успішності у систему європейського оцінювання ECTS

ОЦІНКА ЄКТС	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		
D	55-64	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
E	50-54		
FX	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано

Критерії оцінювання студентів - практикантів за національною шкалою

При оцінюванні результатів навчальної педагогічної практики враховуються такі показники:

- організованість, дисциплінованість і добросовісне відношення студента – практиканта до роботи; його ініціативність і творчість;
- якість проведення музично-виховного заходу для учнів;
- якість оформлення документації з педпрактики;
- своєчасність здачі документації.

Оцінка	Критерії
Відмінно / 90-100 б.	всі завдання практики виконано в повному обсязі, Студент сумлінно виконував всі завдання керівника практики, удосконалював на практиці свої знання щодо методики викладання музичного мистецтва та інтегрованого курсу «Мистецтво», що відображено у звіті. Брав активну участь у проведенні музично-виховного заходу. Звіт подано у встановлений термін, він містить всі структурні елементи. У щоденнику студента-практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики.
Добре / 80-89 б.	завдання виконані правильно, але недостатньо повно. Студент виконував завдання керівника практики, удосконалював на практиці свої знання щодо методики викладання музичного мистецтва та інтегрованого курсу «Мистецтво», що відображено у звіті. Брав активну участь у проведенні музично-виховного заходу. Звіт подано у встановлений термін, який містить всі структурні елементи, але є незначні невідповідності. У щоденнику студента-практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики.
Добре / 65-79 б.	завдання практики виконано, але неповно, в ході виконання завдань, була допущена певна кількість не дуже грубих помилок. Студент виконував завдання керівника практики, удосконалював на практиці свої знання щодо методики викладання музичного мистецтва та інтегрованого курсу «Мистецтво», що відображено у звіті. Брав участь у проведенні музично-виховного заходу. Звіт подано у встановлений термін, який містить всі структурні елементи, але є певні невідповідності. У щоденнику студента-практиканта

	зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики.
Задовільно / 55-64 б.	завдання практики виконано в неповному обсязі, в ході виконання завдань допускалися помилки. Участь у проведенні музично-виховного заходу – пасивна (спостерігач). Звітна документація недопрацьована або оформлена з помилками. Щоденник не вірно оформлено.
Задовільно / 50-54 б.	завдання виконано з помилками. Виконано не всі завдання, але значна їх частина, або були допущені неточності. Документація оформлена неповно, з помилками. Щоденник недопрацьовано.
Незадовільно / 35-49 б.	більшість завдань не виконані. Виявлені проблеми встановлення контакту, не сформовані вміння роботи з учнями. Звітна документація оформлена з помилками. Відсутній щоденник.

ЗРАЗКИ ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

I. Оформлення титульної сторінки звітної документації.

Звітна документація
з навчальної педагогічної практики
студента III курсу
група _____
Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського
ОП Середня освіта (музичне мистецтво)

ПІБ практиканта

Практика проходила у (назва ЗЗСО, у якому проходила практика)
з ___ по ___ 20__ р.
Керівник практики від кафедри музичного мистецтва
ПІБ керівника

II. Оформлення щоденника педагогічної практики.

У щоденнику педагогічної практики кожен студент вже з першого дня перебування у школі аналізує виконану роботу, записує своє враження щодо відвіданих уроків та позаурочних виховних заходів, спостереження за учнями класу. Зміст Щоденника педагогічної практики має відповідати індивідуальному плану проходження педагогічної практики та графіку проведення консультацій з керівником педагогічної практики.

Титульна сторінка щоденника має такий вигляд:

Миколаївський національний університет ім. В.О. Сухомлинського
Факультет педагогіки та психології
Кафедра музичного мистецтва

ЩОДЕННИК
з навчальної педагогічної практики
студента III курсу, групи _____

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
ОП Середня освіта (музичне мистецтво)

ПІБ практиканта

База проходження практики: _____
Керівник від бази проходження практики: _____
Керівник практики від Інституту: _____

2-а сторінка щоденника: Розклад уроків; розклад дзвінків

3-я сторінка щоденника і далі (5,6,7... сторінки):

Дата	Зміст роботи	Аналіз проведеної роботи
	1.Відвідання уроку музичного мистецтва/ мистецтва (клас, тема)	1.Відвідано урок у 3-А класі «Краса народного мистецтва», Урок проводила вчитель музичного мистецтва ...ПІБ ..., урок проведено на високому навчально - методичному рівні. Досягнуто поставленої мети. Структура урокувідповідала його типу (урок-подорож). На уроці використані наступні методи, прийоми.....Наочність...Форми контролю....недоліки...рекомендації....
	2 Підготовка сценарію музично-виховного заходу (назва... клас..).	2. Підготовлено сценарій музично-виховного заходу (назва, клас)
	3.Проведення репетицій музично-виховного заходу (назва... клас..).	3. Проведення репетицій музично-виховного заходу (назва... клас.. роль...).
	4. Підготовка наочності до музично-виховного заходу.	4. Виготовлення наочності (...).до музично-виховного заходу.
	5. Опрацювання методичного посібника (підручника, програми,	5. Опрацьовано методичний посібник «***», складено перелік термінів, зроблено конспект розділу.. параграфу «**»...тощо

документу) - вихідні дані)	(назва, заходу (назва... клас..).	б. Проведено урок музично-виховний захід «У країні Мистецтва» у 2-Б класі (сценарій додається)
-------------------------------	---	--

III. Оформлення педагогічного проекту з виробничої практики

1-а сторінка (титульна):

Миколаївський національний університет ім. В.О. Сухомлинського
Факультет педагогіки та психології
Кафедра музичного мистецтва

Педагогічний проект з навчальної практики

«_____»

ОП Середня освіта (музичне мистецтво)
курс III група 357

Місце педпрактики:
Термін педпрактики:
Керівник педпрактики:

Миколаїв – 20__

2-а сторінка

Склад групи:

ПІБ

3-а сторінка

Фотоколаж з підписами

4-а сторінка...5,6,7...

Сценарій музично-виховного заходу

Назва

Мета

Сам сценарій

IV. Оформлення звіту

Миколаївський національний університет ім. В.О. Сухомлинського
Факультет педагогіки та психології
Кафедра музичного мистецтва

Звіт про педагогічну практику з музичного мистецтва
ОП Середня освіта (Музичне мистецтво)

ПІБ студента-практиканта

Курс _____

Група _____

Місце педпрактики: _____

Термін педпрактики: _____

Керівник педпрактики: _____

У звіті слід висвітлити:

- місце та умови проходження практики;
- зміст практичної роботи студента та її стислий аналіз;
- труднощі, що виникли у процесі практичної діяльності;
- пропозиції щодо вдосконалення процесу практичної підготовки студентів.

Рекомендована література

Базова

1. Аристова Л. Методика музичного навчання та виховання : навч.-метод. посібник. Миколаїв : Іліон, 2018. 404 с.
2. Аристова Л. С. Методика викладання музичного мистецтва в 1 класі: методичний посібник. Миколаїв: ОПППО, 2014. 128 с.
3. Аристова Л. С., Сергієнко В. В. Музичне мистецтво: підруч. для 3 кл. К.: Видавничий дім «Освіта», 2013. 112 с. : іл. /Наказ МОН України від 17.07.2013р. №994
4. Аристова Л. С., Сергієнко В. В. Музичне мистецтво: підруч. для 4 кл. К.: Видавничий дім «Освіта», 2015. 128 с. : іл. /Наказ МОН України від 20.07.2015р. №777
5. Гумінська О.О. Уроки музики в загальноосвітній школі. Тернопіль: Навчальна книга–Богдан, 2004. 104 с.
6. Калініченко О.В., Аристова Л. С. Мистецтво: підруч. інтегрованого курсу для 1 кл. К.: Видавничий дім «Освіта», 2018. 128 с. : іл. /Наказ МОН України від 06.07.2018р. №734
7. Калініченко О.В., Аристова Л.С. Мистецтво: підруч. інтегрованого курсу для 2 кл. К.: Видавничий дім «Освіта», 2019. 112 с.
8. Масол Л. М., Аристова Л. С. Музичне мистецтво: підруч. для 6 кл. Харків: Сиція, 2014. 160 с.: іл.. /Наказ МОН України від 07.02.2014р. №123

9. Масол Л. М., Аристова Л. С. Музичне мистецтво: підруч. для 7 кл. Харків: Сиція, 2015. 144 с.: іл.. /Наказ МОН України від 20.07.2015р. №777
10. Масол Л. М., Аристова Л. С. Музичне мистецтво: підруч. для 5 кл. Харків: Сиція, 2013. 160 с.: іл.. /Наказ МОН, молодь та спорту України від 04.01.2013р. №10
11. Масол Л. М., Гайдамака О. В., Белкіна Е. В., Калініченко О. В., Руденко І. В. Методика навчання мистецтва у початковій школі: Посібник для вчителів. Х.: Веста: Видавництво «Ранок», 2006. 256 с.

Допоміжна

1. Букреєва Г.Б. Цікава музика: Музично-дидактичні ігри. 5 – 8 класи: Навч. посібник для учнів основної школи. Тернопіль: Навчальна книга- Богдан, 2003. 104 с.
2. Верховинець В.М. Весняночка. 5-е вид. К.: Муз. Україна, 1989.
3. Гадалова І. М. Методика викладання музики у початкових класах: навч. посібник. К.: ІСДО, 1994. 272 с.
4. Жофчак З.З. Викладання музики у 1 класі на релятивній основі. К.: Муз Україна, 1983.
5. Кушка Я. С. Методика музичного виховання дітей. Вид. друге, доопрацьоване. Навч. посібник для вищих навч. закл. культури і мистецтв I-II рівнів акредитації у 2-х частинах. Ч.1. Вінниця: НОВА КНИГА, 2007. 216 с.
6. Печерська Е. П. Уроки музики в початкових класах: Навч. посібник. К.: Либідь, 2001. 272 с.
7. Ростовський О. Я. Взаємодія різних видів мистецтва на уроках музики: Методичні рекомендації. К.: Освіта, 1991. 48 с.
8. Ростовський О. Я. Методика викладання музики в основній школі: Навч. посібник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2001. 272 с.
9. Ростовський О. Я. Методика викладання музики в початковій школі: Навч. посібник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2001. 216 с.
10. Слухання музики в загальноосвітній школі: Метод. рекомендації/ Укл. Н.М. Зелінська. К.: ІСДО, 1996.

15. Інформаційні ресурси

1. Музичне мистецтво. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1-4 класи. /Кер. авт. колективу Хлебнікова Л. М. URL <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/pochatkova-shkola.html>
2. Музичне мистецтво. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 5-7 класи. / Кер. авт. колективу Масол Л. М. URL <http://mon.gov.ua/content/%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B0/music.pdf>
3. Мистецтво. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1-4 класи / Кер. авт. колективу Масол Л. М. URL <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/pochatkova-shkola.html>
4. Типова освітня програма розроблена під керівництвом О.Я. Савченко. URL <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli>
5. Типова освітня програма під керівництвом Р. Б. Шияна. URL <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli>
6. Державний стандарт початкової загальної освіти. URL <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/derzhavni-standarti>
7. Державний стандарт повної загальної середньої освіти. URL <http://old.mon.gov.ua/ua/often-requested/state-standards/>